

Tema: Aktiv i naturen

Dette dokumentet gir en oversikt over hvordan skolen kan bruke Grønt Flagg temaet *aktiv i naturen* til å jobbe tverrfaglig med kompetansemålene i LK20. I veilederen «Grønt Flagg og LK20» finnes det en liste over alle miljøtemaene vi har utarbeidet slike oversikter innen. Her beskriver vi også hvordan Grønt Flagg kan brukes som et verktøy i arbeidet med overordnet del av læreplanverket. I tabellen under har vi ikke tatt med kompetansemål i matematikk, norsk, engelsk og musikk ettersom disse kan dekkes gjennom arbeid med alle Grønt Flagg temaene.

Tiltak innenfor *Aktiv i naturen* kan være friluftsliv og naturopplevelser, trafikksikkerhet, aktiv skolevei, aktivitetsdager, konkurranser, stafetter, aktiviteter i friminutt, osv. Ved å være mer i naturen vil blir man også minnet på hvor viktig det er å ta vare på den. Det å oppfordre barn, elever, pedagoger og foresatte til å gå, sykle eller ta kollektivtransport hver dag er en vinn-vinn situasjon for både helse og miljøet.

Gjennom Grønt Flagg temaet *aktiv i naturen* kan skolen jobbe med de tre gjennomgående tverrfaglige temaene «bærekraftig utvikling», «demokrati og medborgerskap», samt «folkehelse og livsmestring».

Kompetansemål	Prosjekteksampler	Tiltak/aktiviteter	Undervisningsmaterieill
<p>Naturfag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beskrive drivhuseffekten og gjøre rede for faktorer som kan forårsake globale klimaendringer - drøfte hvordan energiproduksjon og energibruk kan påvirke miljøet lokalt og globalt - utforske sammenhenger mellom abiotiske og biotiske faktorer i et økosystem og diskutere hvordan energi og materie omdannes i kretsløp - gi eksempler på og drøfte aktuelle dilemmaer knyttet til utnyttelse av naturressurser og tap av biologisk mangfold 	<ul style="list-style-type: none"> • Fysisk aktivitet • Folkehelse og Livsmestring • Friluftsliv og naturopplevelser • Transport og trafikksikkerhet • Bærekraftig hverdag 	<p>Temamøter, helse og livsstil (f.eks. psykisk helse)</p> <p>Tilbringe tid ute, leke, spise og bygge gapahuk, overnatte ute</p> <p>Informer andre om hvordan aktivitetsnivå kan påvirke sykdommer som henger sammen med livsstil og kosthold</p>	<p>Norsk Friluftsliv Sider for friluftsliv i skolen</p> <p>Turmat http://www.turmat.no/</p> <p>Skoleskogen Digital portal for undervisning i skogen</p>

Tema: Aktiv i naturen

<ul style="list-style-type: none"> - gi eksempler på samers tradisjonelle kunnskap om naturen og diskutere hvordan denne kunnskapen kan bidra til bærekraftig forvaltning av naturen - gjøre rede for hvordan fotosyntese og celleånding gir energi til alt levende gjennom karbonkretsløpet <p>Samfunnsfag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke samfunnsfaglege metodar og digitale ressursar i eigne undersøkingar, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte kor gyldige og relevante funna er - drøfte korleis framstillingar av fortida, hendingar og grupper har påverka og påverkar haldningane og handlingane til folk - utforske korleis teknologi har vore og framleis er ein endringsfaktor, og drøfte innverknaden teknologien har hatt og har på enkeltmenneske, samfunn og natur - samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag - utforske og beskrive korleis menneske- og urfolksrettar og andre internasjonale avtalar og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til menneske, likestilling og likeverd - beskrive ulike dimensjonar ved berekraftig utvikling og korleis dei påverkar kvarandre, og presentere tiltak for meir berekraftige samfunn - vurdere korleis arbeid, inntekt og forbruk kan påverke personleg økonomi, levestandard og livskvalitet - reflektere over kva for aktørar som har makt i samfunnet i dag, og korleis desse grunngir standpunkta sine - utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over korleis digital deltaking og samhandling påverkar forma på og innhaldet i samfunnsdebatten <p>Mat og helse (fokus: turmat):</p> <ul style="list-style-type: none"> - planleggje og bruke eigna reiskap, teknikkar og matlagingsmetodar til å lage trygg og berekraftig mat som gir grunnlag for god helse 		<p>Planlegge og gjennomføre turer til ulike årstider i lokalskogen/nærmiljøet</p> <p>Skidag/aktivitetsdag</p> <p>Faste turdager</p> <p>Ha turneringer i langfri</p> <p>Konkurranser og stafett</p> <p>Delta på Beintøft (Miljøagentene)</p> <p>Delta på refleksdagen (Trygg Trafikk)</p> <p>Sykkelverksted</p> <p>Tilgang på gymsal</p> <p>Gå eller sykle til skolen-kampanje</p> <p>Bruk-hjelm-kampanje</p> <p>Gå gjennom trafikkregler</p> <p>Orienter seg ved bruk av kart og kompass i variert terreng og gjøre rede for andre måter å orientere seg på</p> <p>Praktisere friluftsliv i ulike naturmiljø og gjøre rede for allemannsretten</p>	<p>Lære med Skogen Tverrfaglige pedagogiske undervisningsopplegg</p> <p>Norsk Friluftsliv og Salaby Allemannsretten</p> <p>DNT, info og tilbud Nettside</p> <p>Friluftsrådets Landsforbund Mye inspirasjon og fine undervisningsopplegg til uteundervisning i alle fag, blant annet «læring i friluft» og «høsting – en smak av tradisjon og muligheter»</p> <p>Miljøagentene Beintøft konkurransen</p> <p>Per Ingvar Haukeland, Universitetet i Sør-Øst Norge (økofilosof med spesialfelt i nærnatur) 15 tips til aktiviteter i nærnaturen</p> <p>Trygg trafikk, Undervisningsopplegg</p> <p>Trivselsleder Nettside</p>
---	--	--	--

Tema: Aktiv i naturen

<ul style="list-style-type: none"> - bruke sansane til å vurdere kvaliteten på matvarer, utforske og kombinere smakar i matlaginga og forbetre oppskrifter, menyar og anretning av mat - kritisk vurdere informasjon om matproduksjon og drøfte korleis forbrukarmakt kan påverke lokal og global matproduksjon - utforske klimaavtrykket til matvarer og gjere greie for korleis matval og matforbruk kan påverke miljøet, klimaet og matsikkerheita <p>KRLE</p> <ul style="list-style-type: none"> - utforske etiske ideer fra sentrale skikkelser i filosofihistorien og anvende ideene til å drøfte aktuelle etiske spørsmål - identifisere og drøfte aktuelle etiske problemstillinger knyttet til menneskerettigheter, bærekraft og fattigdom <p>Kroppsøving</p> <ul style="list-style-type: none"> - utforske eigne moglegheiter til trening, helse og velvære gjennom leik, dans, friluftsliv, idrettsaktivitetar og andre bevegelsesaktivitetar - trene på og utvikle ferdigheiter i varierte bevegelsesaktivitetar - øve på og gjennomføre danseaktivitetar frå ungdomskulturar og andre kulturar, og saman med medelevar skape og presentere dansekomposisjonar - reflektere over korleis ulike framstillingar av kropp i media og samfunnet påverkar bevegelsesaktivitet, kroppsidentitet og sjølvbiletet - planleggje og gjennomføre bevegelsesaktivitetar som kan gjennomførast ved skadar eller sjukdom - bruke eigne ferdigheiter og kunnskapar på ein slik måte at det kan medverke til framgang for andre - anerkjenne ulikskap mellom seg sjølv og andre i bevegelsesaktivitetar og inkludere alle, uavhengig av føresetnader - forstå fleire typer kart og digitale verktøy og bruke dei til å orientere seg i kjende og ukjende miljø - utføre varierte symjeteknikkar og kunne symje ein lengre distanse basert på eiga målsetjing - forstå og gjennomføre livberging i, på og ved vatn ute i naturen - forstå og gjennomføre livreddande førstehjelp 		<p>Bruke lek og ulike treningsformer for å utvikle egen kropp og helse</p> <p>Praktisere og forklare grunnleggende prinsipp for trening</p> <p>Forklare sammenhengen mellom fysisk aktivitet, livsstil og helse</p>	<p>Naturfag.no Mange gode ressurser innen friluftsliv</p> <p>Naturfag.no Ressurser til tema trafikk</p> <p>Forskning i naturen Ulike forskningsopplegg</p> <p>Ask Fysisk aktiv læring</p> <p>Skiforeningen Friluftsglede</p> <p>Norsk skogmuseum naturskole Naturskole <i>Holder til i Elverum</i></p> <p>Norges nasjonalparker Finn et besøksenter nær deg</p> <p>Alternativ opplæringsarena Hamar naturskole</p> <p>Markaskolen Nettside og Sjøskolen Nettside <i>For Osloskolen</i></p> <p>O-skolen Orientering i skolen</p> <p>Skoleorientering Finn kart, løyper og aktiviteter</p>
---	--	---	--

Tema: Aktiv i naturen

<ul style="list-style-type: none"> - gjennomføre friluftsliv til ulike årstider, òg med overnatting ute, og reflektere over kva naturopplevingar kan ha å seie for ein sjølv og andre - vurdere risiko og tryggleik ved ulike uteaktivitetar, forstå og gjennomføre sporlaus og trygg ferdsel <p>Kunst- og håndverk</p> <ul style="list-style-type: none"> - utforske muligheter innenfor håndverksteknikker og egnet teknologi ved å bearbeide og sammenføye harde, plastiske og myke materialer. - vurdere materialers holdbarhet og muligheter for reparasjon og gjenbruk, og bruke ulike verktøy og materialer på en hensiktsmessig og miljøbevisst måte - utvikle løsninger gjennom en stegvis designprosess og vurdere holdbarhet, funksjon og estetisk uttrykk - visualisere form ved hjelp av frihåndstegninger, arbeidstegninger, modeller og digitale verktøy - analysere hvordan identitet og stedstilhørighet kommuniseres i arkitektur, klestradisjoner, kunst eller gjenstander, og integrere kulturelle referanser i eget skapende arbeid - lage skisser til fornyelse av lokale omgivelser og modellere arkitektoniske løsninger som ivaretar ulike behov og interesser - fordype seg i en visuell uttrykksform og/eller en håndverksteknikk, utforske muligheter gjennom praktisk skapende arbeid og presentere valg fra idé til ferdig resultat			<p>Friluftsrådernes landsforening Undervisningsideer</p> <p>DNT Hytter til skoleklasser</p> <p>Matematikksenteret Utematematik</p> <p>Passion for ocean Nettside med undervisningsopplegg</p>
--	--	--	---